

SZÓD KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA
ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI

II. KÖTET
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

VÉLEMÉNYEZÉSI DOKUMENTÁCIÓ

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.)

Kormányrendelet 9. számú mellékletében meghatározott államigazgatási szervek, a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló 13/2017.(VIII.17.) számú önkormányzati rendelet szerinti partnerek, valamint az érintett területi és települési önkormányzatok részére

SZÓD, 2020. NOVEMBER

MEGBÍZÓ:

SZÓD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
2134 Szód, Dózsa György út 100.

TERVEZŐ:

Archi-Profil

Építész, Tervező Bt.
1191 Budapest, Lehel u. 23.

TARTALOMJEGYZÉK

1. JÖVŐKÉP.....	5
1.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	6
1.2 A településfejlesztési elvek rögzítése	7
1.2.1 Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás.....	7
1.2.2 Fenntartható településfejlesztés.....	7
1.2.3 Hatékony fejlesztések.....	8
1.2.4 Közösségi szemlélet és szolidaritás.....	8
2. CÉLOK	9
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása.....	11
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységének meghatározása	19
2.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	19
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSHEZ.....	21
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	22
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra.	22
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	23
4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE.....	24
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz-és intézményrendszer.....	25
4.2. A megvalósítást segítő intézkedések.....	25
4.3. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	26

Szód község jövőbeni fejlődési pályájának meghatározásához szükséges a 41/2008. (III. 26.) sz. Ök. határozattal elfogadott településfejlesztési koncepciójának aktualizálása.

Szód község Településfejlesztési Koncepciója a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (a továbbiakban: 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet) alapján, annak 2. mellékletében meghatározott tartalmi követelmények figyelembe vételével kerül kidolgozásra.

Az épített környezet alakításáról és védelméről 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésének megfelelően a településfejlesztési koncepció hosszú (10 évet meghaladó) időtávra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A koncepció meghatározza a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, valamint a célok értelmezését. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

A településfejlesztési koncepció egy hosszútávra szóló dokumentum, amely kijelöli a település elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A településfejlesztési koncepció alapja a közösség véleményére épülő, határozott és hosszú távú jövőkép. A jövőkép, illetve a hosszú távú célok kiinduló pontot jelentenek a településrendezési eszközök felülvizsgálatához, elkészítéséhez.

A településfejlesztési koncepció egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Szód Község Önkormányzat Képviselő-testületének a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településképvérvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló 13/2017. (VIII. 17.) önkormányzati rendelete alapján történik.

Az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) meghatározásra kerültek a legfontosabb településfejlesztési célkitűzések. Az OFTK-hoz illeszkedve elkészült Pest Megye Területfejlesztési Koncepciója, mely keretet ad a településfejlesztési elképzeléseknek. Ezekhez a fejlesztési dokumentumokhoz illeszkedve készül el Szód község Településfejlesztési Koncepciója.

Magyarországon a nagyteréségi közlekedési infrastruktúra fejlődése komoly változásokat hozhat a versenyképesség vonatkozásában, ugyanakkor továbbra is kiemelt célként fogalmazható meg egyes települések elérhetőségének javítása. A globális és európai folyamatok következményeként a helyi erőforrások felértékelődése várható, nemcsak gazdasági (pl. energiagazdaság), hanem társadalmi értelemben is. Utóbbi következményeként a magyar települések társadalmi is kiemelt figyelmet érdemel. A következő időszakban a népességszökkenés, az elöregedés, a migráció következtében növekvő szociális problémák kezelését, a foglalkoztatottsági szint javítását, és a helyi lakosság tudásának jobb kihasználását is ösztönözni kell.

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell, hogy ösztönözzék a társadalmakat. A fenntarthatósági szemléletet ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági értelemben is érvényre kell juttatni. A társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre és a község pozíciójára vonatkozó jövőkép megalkotásakor nem a jelenlegi társadalmi, gazdasági folyamatok előrevetítésére kell alapozni, hanem a javasolt beavatkozások eredményeként elérendő vízió fogalmazható meg. Ennek eléréséhez tudatos fejlesztési folyamatra, egymásra épülő, egymást erősítő célok kijelölésére és a célok elérését biztosító fejlesztések megvalósítására van szükség.

1. JÖVŐKÉP

1.1 A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN

Szód község célja egy vonzó, emberközpontú település megteremtése, amely képes megőrizni hagyományos falusi arculatát, lakóhelyként mind települési képét, mind szolgáltatásait tekintve magas színvonalat nyújt, ahol fontos a helyi lakosság elégedettségének, bizalmának fenntartása, a települési környezet lakossági igényeknek megfelelő alakítása, az erőforrások ésszerű felhasználása, a fenntartható fejlődés szem előtt tartása.

Szód olyan településsé válik, amelyet a következő generációk is szívesen választanak lakóhelyül.

SZÓD JÖVŐKÉPE

„SZÓD VERSENYKÉPES, ÉLHETŐ ÉS GONDOSKODÓ TELEPÜLÉS”

A társadalmi–gazdasági fejlődés tendenciái alapján a jelenben is megfogalmazhatók azok az értékek, amelyek a jövő generációk életében várhatóan meghatározóak lesznek. Ezek között elsődleges a nyugodt napi pihenést biztosító, egészséges lakókörnyezet, valamint a szabadidő igényes eltöltésének lehetősége.

Tudatosul a természeti környezet és a harmonikus tájkép megőrzésének fontossága is, de várhatóan felerősödik az egyedi és vonzó települési arculat iránti igény.

Szód község egy virágzó, az itt élők és a községet felkeresők számára is vonzó, emberközpontú település kell legyen, amely képes megőrizni arculatát. A fejlesztés célja egy hagyományos falusi karakterét őrző, ugyanakkor lakóhelyként mind települési képét, mind szolgáltatásait tekintve magasabb színvonalat nyújtó település megteremtése.

A külterületeket tekintve a jellegzetes tájkarakter megőrzése az elsődleges cél. A természet- és környezetvédelmi érdekek és a különböző tájhasznosítások közötti konfliktusok feloldására meg kell találni azokat a tevékenységeket, amelyek a védelmi érdekekkel összhangban, az adottságokat megőrizve biztosítanak jövedelmet az itt élőknek.

Szód község településfejlesztési koncepciójának fejlesztési irányai

A legfontosabb hosszú távú fejlesztési irányok a jövőképben megfogalmazottak szerint az alábbiak:

- Versenyképes, fenntartható, környezetbarát és helyi adottságokra épített gazdaságfejlesztéssel a helyi gazdaság erősítése;
- A lakosság helyben foglalkoztatásának bővítése;
- A lakosság életminőségének, életkörülményeinek javítása, a műszaki és humán infrastrukturális feltételek, ellátórendszerek megfelelő minőségben és kínálattal elégítsék ki a jelentkező igényeket;
- Kialakult intézményi rendszer épületállományának korszerűsítése, felújítása során megújuló energiahordozók alkalmazása;

- A település népességnövekedése mellett a helyi társadalom kohéziójának és identitásának erősítése;
- A térségi közlekedés fejlesztése, kerékpárút-hálózat bővítése;
- Vonzó épített környezet, táj- és településképp létrehozása;
- Kultúra, sport támogatása;
- Az időskorúak ellátásának biztosítása.

Szód Község Településfejlesztési Konceptiója ezen fejlesztési irányokhoz illeszkedve, a jövőkép eléréséhez kapcsolódóan 3 átfogó és 10 részcélt fogalmaz meg. A részcélok az átfogó célok elérését, megvalósíthatóságát segítik.

A célrendszer a településre kijelölt elvárásokat és a tervezett változásokat tartalmazó célok egymásra épülő rendszere, amely rögzíti a célok egymáshoz való hierarchikus viszonyát és összefüggéseit. A célrendszer hierarchiájának legfelső szintjén a Konceptió jövőképeinek elérésére kitűzött alapvető célok találhatók, amely részcélok meghatározásával érhető el, valósítható meg. Ezek általános és komplex, hosszú távú célkitűzések, melyek egyértelműen megjelenítik a jövőkép felé való kívánatos fejlődést, egyben a középtávú célok kijelölésének alapjait adják. A célrendszer a horizontális célokkal válik teljessé. A horizontális célok a község fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

1.2 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE

1.2.1 Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás

Egy-egy település életének különböző dimenziói (gazdasági, társadalmi-szociális, környezeti, kulturális) egymással szorosan összekapcsolódnak, ezért az egyes településfejlesztési beavatkozások csak integrált megközelítés alkalmazásával lehetnek igazán hatékonyak. A települést tehát ebben az értelemben egészként szükséges kezelni.

Az integrált megközelítés több szempontból érvényesíthető. Fontos, hogy egy-egy felismert komplex társadalmi-gazdasági probléma megoldására ugyanolyan komplex fejlesztési beavatkozás szülessen, az intézkedések ne csak részproblémák megoldására irányuljanak. Az integrált megközelítés az egyes projektek összefüggéseire is értelmezhetőek. Egyedi projektek, pontszerű városi fejlesztések helyett egymás hatását kölcsönösen erősítő beavatkozások, komplex fejlesztések szükségesek. A fizikai, infrastrukturális fejlesztések mellett gyakran háttérbe szorulnak az ún. soft jellegű (általában társadalmi területre irányuló) beavatkozások, a következő időszakban a nagyobb hatékonyság érdekében együttes kezelésük ösztönzendő.

1.2.2 Fenntartható településfejlesztés

A településfejlesztés során kiemelten fontos a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása. A fenntartható fejlődés nemcsak környezeti, hanem gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot is jelent. A településpolitikában a tervezés és megvalósítás során a fenntarthatóságot szintén komplex módon szükséges értelmezni, mindhárom dimenziót, s egymásra gyakorolt hatásait figyelembe véve.

A környezeti fenntarthatóság irányába hathat a változatos területhasználat megvalósítása, a környezetbarát közlekedési módok előtérbe helyezése, az épületek energiahatékonyságának javítása, a helyi gazdaság és a rövid ellátási láncok támogatása, a megfelelő hulladék- és vízgazdálkodás, valamint általánosságban a település életének minden területén az erőforrásokkal való takarékoság és a környezeti terhelés csökkentése. A gazdasági fenntarthatóság többek között a több lábbon álló helyi gazdaságban, a prosperáló helyi kis- és középvállalkozásokban ölthet testet. A települési lakosság számára a társadalmi fenntarthatóság is elengedhetetlen, mely például a demokratikus döntéshozatalt, a megfelelő életminőség és életkörülmények biztosítását, a szociális jólétet, a működő és összetartó helyi közösségeket jelenti.

Szód község fejlesztése során biztosítani kell, hogy a gazdaság fejlesztésével párhuzamosan mind a társadalmi, mind pedig a környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesüljenek.

1.2.3 Hatékony fejlesztések

A településfejlesztés során kiemelt fontosságú alapelv a helyi, már rendelkezésre álló erőforrásokra építkezés, valamint a költséghatékonyság biztosítása. A hatékony településfejlesztés érdekében a településeknek reálisan kell felmérniük gazdasági és humán erőforrásaikat. A hatékonyság érdekében nemcsak új erőforrások bevonására, de a meglévő kihasználatlan erőforrások hasznosítására (pl. kihasználatlan ingatlanok hasznosítása) is törekedni érdemes.

Szintén fontos településfejlesztési elv a hosszú távú gondolkodás, az egyes fejlesztések, projektek esetében a beruházási költség mellett a fenntartás, működtetés költségeivel, s a fejlesztések hosszú távú hatásaival is kalkulálni kell.

1.2.4 Közösségi szemlélet és szolidaritás

A településfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában – tervezés, megvalósítás és fenntartás – kiemelt alapelv a közösségi szemlélet, a széles körű partnerség biztosítása, hiszen egy-egy fejlesztés csak valós lakossági igény és megfelelő lakossági támogatás mellett érheti el célját.

A partnerségre ugyanakkor nemcsak a helyi lakosság szintjén érdemes törekedni, hanem a gazdasági élet szereplői és a különböző kormányzati szintek között is. A közösségi tervezés megvalósítása a település társadalmi kohézióját is növeli, hozzájárul a civil szféra erősödéséhez, a helyi identitás kialakulásához, s áttételesen a település népességmegtartó erejének növeléséhez is.

A közösségi tervezés lehetőséget ad az egyes szereplők fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, ahol a partnerek már a tervezés során megismerik a fejlesztési elképzeléseket és véleményt nyilváníthatnak. A partnerek szerepet kaphatnak a megvalósításban is, ennek egyik hatékony eszköze a helyi közösségek működésének ösztönzése. Az egyes projektek megvalósulási és fenntartási időszakában kiemelt figyelmet kell fordítani a lakossági tájékoztatásra, az elért eredmények kommunikációjára, valamint a tapasztalatok visszacsatolására.

A közösségi szemlélet érvényesítése a szolidaritás elvét is magában foglalja. A település működésekor érvényre kell juttatni az esélyegyenlőségi szempontokat, kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes esélyegyenlőségi csoportokra (hátrányos helyzetűek, idősek, nők, romák, fogyatékkal élők).

2. CÉLOK

Jövőkép	SZŐD VERSENYKÉPES, ÉLHETŐ ÉS GONDOSKODÓ TELEPÜLÉS		
Átfogó cél	VERSENYKÉPES TELEPÜLÉS	FENNTARTHATÓ ÉS ÉLHETŐ TELEPÜLÉS	GONDOSKODÓ TELEPÜLÉS
Részcélok	V1 - Fejlett helyi gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely, magasabb jövedelmi szint, hatékony gazdaságfejlesztés	F1 - Hatékony energiatakarékos és fenntartható településüzemeltetés	G1 - Magas színvonalú humán szolgáltatások, intézmények korszerűsítése
	V2 - A gazdaságfejlesztés infrastrukturális és szervezeti feltételeinek kialakítása	F2 - Minőségi lakókörnyezet, vonzó épített környezet, táj- és településkép	G2 - Közösségi, szolidáris társadalom
	V3 - Turizmusfejlesztés gazdasági szerepének növelése	F3 - Az épített környezet megőrzése	G3 - Aktív kulturális és sportélet, rekreációs lehetőségek
		F4 - Energiatakarékos területfelhasználás, a tájhasználat optimalizálása, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, a helyi erőforrások hasznosítása (táji, természeti, épített értékek)	
Horizontális elvek	Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás Fenntartható városfejlesztés Hatékony fejlesztések Közösségi szemlélet és szolidaritás, partnerség és esélyegyenlőség		

2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Szód Község Településfejlesztési Konceptiója a jövőkép eléréséhez kapcsolódóan, a fejlesztési irányokhoz illeszkedően három átfogó célt fogalmaz meg.

1. **Versenyképes település:** Versenyképes, magas színvonalú gazdaság, értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. **Fenntartható és élhető település:** Energiahatékonyság és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
3. **Gondoskodó település:** Javuló életminőség és a társadalmi különbségek csökkentése

A három átfogó cél kijelöli a község legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait.

A Versenyképes település átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerő-piaci kérdéseket és a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja.

A Fenntartható és élhető település átfogó cél azt a fejlesztési irányt jelöli ki, amely a gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javítása közben is kiemelt figyelmet fordít a táj és a környezeti állapot megóvására.

A Gondoskodó település átfogó cél a község társadalmi, szociális kérdéseire és a veszélyeztetett társadalmi csoportok problémáira fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat.

1. VERSENYKÉPES TELEPÜLÉS

Versenyképes, magas színvonalú gazdaság, értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése

A versenyképes település átfogó cél a foglalkoztatási, a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja. A község gazdasági stabilitásának megteremtése érdekében törekedni kell a gazdaság diverzifikációjára. A település meglévő iparterületének fejlesztésével, vállalkozók ide vonzásával, továbbá helyi termékek előállításával, feldolgozásával, e tevékenységek támogatásával a helyi foglalkoztatás tekintetében komoly előrelépés érhető el. A település alapvetően olyan gazdasági vállalkozásokat kíván támogatni, amelyek magas hozzáadott értékű tevékenységet folytatnak, s környezetbarát technológiákat alkalmaznak.

A célállapot fő jellemzői:

- Korszerű, hatékony, diverzifikált gazdaság;
- Növekszik az ipari és szolgáltató szektor hozzáadott értéktermelése a helyi kis- és közepes méretű vállalkozások teljesítménye révén;
- A község jól megközelíthető, korszerű, relatíve olcsón üzemeltethető és változatos telephelykínálattal áll a befektetők rendelkezésére;
- A település aktív vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési politikát folytat, a gazdaság és a település vezetése között érdemi párbeszéd van;
- A növekvő helyi adóbevételek hozzájárulnak a község fejlesztéséhez és üzemeltetéséhez.
- Szükséges egy közösségi központ, amely által megvalósul a centralizáció. Itt elérhetőek az ügyintézéshez szükséges intézmények és rendelkezésre állnak a községi rendezvények megtartásához szükséges létesítmények.

- Ugyanakkor szükség van a decentralizálásra is, játszóterekre, kisebb sport területekre, kereskedelmi pontokra, utakra és egyebekre, melyeket célszerűbb a kialakult lakókörnyezetekhez közelebb létrehozni.
- Az ésszerű arány kialakítására kell törekedni a centralizáció és decentralizáció tekintetében. A cél az, hogy a község minél élhetőbb település legyen.

V1 Fejlett helyi gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely, magasabb jövedelmi szint, hatékony gazdaságfejlesztés

Szód jövője és fejlődése szempontjából kiemelten fontos, hogy fejlett helyi gazdasággal rendelkezzen, amely nagyszámú, minőségi munkahelyen keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít az itt élőknek. A meglévő gazdaság, ipar bővítése, továbbfejlesztése.

A finanszírozási források tekintetében a közeljövő legfontosabb eleme a gazdaságfejlesztés, de hosszabb távon is várható a foglalkoztatás javítására való törekvés prioritása. A Versenyképes település átfogó cél elérése az életminőség javításával együtt és nem annak rovására kell, hogy megtörténjen, melyben a foglalkoztatás bővítése és stabilitása kiemelt hangsúlyt kap.

Az itt lévő befektetők megtartása mellett a jövőben is kiemelt hangsúlyt kell fektetni további beruházások idevonzására. Tovább kell erősíteni a helyi vállalkozásokat, ennek érdekében ösztönözni szükséges a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének a községben tartását.

Cél a versenyképesség javítása, a korszerű ipari és szolgáltató ágazatok megtelepedése, logisztikai, kereskedelmi szolgáltatások kialakítása.

A környezet védelmét szem előtt tartva kell megteremteni azon lehetőségeket, mely az aktív rétegek számára foglalkozási lehetőséget biztosítanak. Mindehhez az önkormányzat aktív vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési politikájára van szükség. A fejlesztések ösztönzése magába foglalja a helyi mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások működési környezetének javítását is.

A foglalkoztatás szempontjából elengedhetetlen közepes és nagyobb vállalkozások megtelepedése, de a helyi kis- és közepes méretű vállalkozások megerősödésének támogatására is kiemelt hangsúlyt kell helyezni. Ezen vállalkozások a helyi gazdasági életbe beágyazódva hosszú távú, stabil alapját jelentik mind a foglalkoztatásnak, mind a jövedelemtermelésnek, közvetve, a helyi adóbevételek révén folyamatosan hozzájárulva a község fejlesztéséhez és üzemeltetéséhez.

Szükséges a kis- és középvállalkozások modernizációjának elősegítése, a vállalkozói kultúra fejlesztése, műszaki-technológiai hátterük fejlesztése, a fejlődésre képes mikro-, kis- és középvállalkozások piaci pozícióinak javítása, innovatív képességük növelése. A térségi vállalkozók együttműködésének ösztönzése kiemelt cél.

V2 A gazdaságfejlesztés infrastrukturális és szervezeti feltételeinek kialakítása

A Versenyképes település átfogó cél elérése érdekében elengedhetetlen az uniós források befektetés célú felhasználása, a hiányzó infrastrukturális elemek megvalósítása, a piaci szereplők közötti gazdasági együttműködés növelése, a térségi közlekedés fejlesztése. Továbbá szükséges, hogy a község jól megközelíthető, korszerű, relatíve olcsón üzemeltethető és változatos telephelykínálattal álljon a befektetők rendelkezésére, ami a környezet, táj és talajvédelmet is figyelembe vevő,

kereskedelmi szolgáltató gazdasági és iparterület(ek) fejlesztését teszi szükségessé a településszerkezeti és szabályozási tervben kijelölt területeken.

Az M2 autót út a település területfelhasználásának változásaiban is nagy szerepet játszik. A már korábban módosított, illetve elfogadott településrendezési tervek szerint az M2-s autót út mellett egyrészt ipari gazdasági területek (Kisrét), másrészt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek (Kisrét és Csapásontúli településrész) alakultak ki. A település felismerve a kedvező földrajzi és gazdasági környezetben rejlő lehetőségeket, kialakította tehát a vállalkozók fogadásához szükséges feltételeket. Sződöt a beruházók körében az M2-s autót út teheti vonzóvá, a terület kedvező fekvése további beruházások telepítését teszi lehetővé. A külföldi tőke nem csupán új munkahelyet teremthet a sződiek és a környező településeken élők számára, hanem új lendületet is adhat Sződ további fejlődéséhez. A vállalkozásban dolgozó munkavállalók számára a megfelelő lakhatási feltételek, művelődési, egészségügyi ellátás maximálisan biztosítható, nyugodt, jó levegőjű vidéki környezetben.

A sikeres gazdaságfejlesztés egyik kulcsa a területi együttműködésekben rejlő vertikális és/vagy horizontális kooperáció kiépítése és erősítése. Az együttműködések révén javul a térségi szereplők versenyképessége, innovációs hajlandósága, beszállítói hálózata, amely további vállalkozásokat vonzhat a településre.

A térségi gazdaság fellendítéséhez elengedhetetlen a települési vállalkozások együttműködése, klaszterek, beszállító hálózatok létrehozása, amely önkormányzati segítséggel valósulhat meg. Ehhez szükséges, hogy az önkormányzatok együttesen dolgozzák ki vállalkozásbarát politikájukat (adópolitika, támogatáspolitiká, stb.), valamint a térség promócióját is közösen végezzék.

V3 Turizmusfejlesztés gazdasági szerepének növelése

A meglévő turisztikai infrastruktúra és szervezeti hálózat hatékony kihasználásával, illetve fejlesztésével lehetséges a turisztika gazdasági szerepének növelése.

A szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztése: mind az attrakciók, mind a háttér-infrastruktúra minőségi és mennyiségi fejlesztése, a szálláskínálat szélesítése, a kerékpárút hálózat kiépítése.

A turizmus további erősödéséhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése. Fontos a turisztikai együttműködések erősítése a térségben.

A turizmus a következő évtizedben a nemzetgazdaság egyik kiemelt ágazata lesz, mind társadalmi, mind gazdasági-versenyképességi potenciáljai és hatásai révén¹. Társadalmi-fenntarthatósági szempontból a turizmus az életminőség javításának fontos eszköze, elősegíti a fizikai és lelki egészség megőrzését és megtartását, hozzájárul az egyén és a közösség jól-létéhez, erősíti a közösség összetartozás érzését. A turizmus a gazdasági növekedés egyik fontos eszköze, jelentős innovációs és értékteremtő, s munkahelyteremtő képességgel rendelkezik.

A táj terhelhetőségét és a társadalmi hatásokat is figyelembe vevő turisztikai fejlesztések is megengedhetők. Ez elsősorban a kerékpáros turizmus, a falusi turizmus és a horgászturizmus fejlesztését jelentheti.

A horgászturizmus, mint a turizmus szűk szegmense kiemelkedő szerepet játszhat a vidékfejlesztésben. A hagyományos tömegturizmus hanyatlásával, az öko- vagy zöldturizmus iránti igény növekedésével meg kell találnia a településnek azokat a területeket, ahol előnyökkel rendelkeznek. A horgászturizmus egy lehetséges alternatíva, amely lehet az egyetlen, de kiegészítő

¹ Nemzeti Turizmusfejlesztési Koncepció 2014-2024

idegenforgalmi vonzerő is, a turisztikai kínálat szélesítésének eszköze. A „Jakabka” Horgász-tó meglévő turisztikai vonzerőt képvisel a településen.

A jövőben a zárandok turisták száma is megnövekedhet. A „Mária út” átvezet a településen.

2. FENNTARTHATÓ ÉS ÉLHETŐ TELEPÜLÉS

A fenntartható és élhető település átfogó cél a hatékonyan működő, minőségi kínálatot nyújtó község kialakítását tervezi. A község megfelelő színvonalú humán szolgáltatásokat és infrastrukturális feltételeket, s minőségi lakókörnyezetet nyújt lakói és a beköltözők számára. A demográfiai változásokhoz alkalmazkodva intézményrendszerét is a kereslethez igazítja, s a különböző kor- és célcsoportok életminőségének javulásához hozzájárul, miközben a fenntartható településüzemeltetés szempontjai is érvényesülnek. Kiemelt hangsúly helyeződik a helyi erőforrások hasznosítására (táji, természeti, épített értékek stb.). A megújuló energiaforrások felhasználásával (pl. napenergia), az energiahatékonyság javításával, s a szemléletformálás segítségével Szöd környezettudatos településsé válik.

A közterületek minőségi fejlesztése, a közlekedés és a humán szolgáltatások feltételeinek és kínálatának javítása a lakóterületeken élők életfeltételeit, életszínvonalát alapvetően meghatározza.

A célállapot fő jellemzői:

- Minőségi lakókörnyezet és ellátórendszer teszi vonzóvá és élhetővé a települést;
- A község területfelhasználási politikáját az energiahatékonyság kiemelt figyelembe vételével alakítja, törekszik a település relatív kompaktságának megőrzésére, a környező mezőgazdasági és erdőterületek megőrzésére, a tájhasználat optimalizálására;
- Energiaellátásának biztosítására egyre növekvő arányban kerülnek hasznosításra a megújuló energiaforrások, s kiemelten kerülnek figyelembe vételre az energiahatékonyság szempontjai mind az új épületek építésénél, mind a meglévő épületállomány felújításánál;
- Megvalósul a térségi és a települési közúti közlekedési hálózat fejlesztése, javulnak az egyes településrészek közötti közúti kapcsolatok.
- A kerékpárút a közlekedési hálózat egyéb elemeihez is kapcsolódó hálózata kiépül, ami mind a hivatásforgalmú, mind a szabadidős célú kerékpározás népszerűségének növekedését eredményezi.

F1 Hatékony energiatakarékos és fenntartható településüzemeltetés

A hatékony energiatakarékos elvnek érvényesítését tudatos települési energiagazdálkodással lehet elérni.

Az elvárható komfort és környezetvédelmi igények biztosítására és a klímaváltozás hatásainak is a kezelésére, a teljes közműellátást kell biztosítani. A fenntarthatóság javítása érdekében a takarékosagra nevelés mellett az egyes közműveknél fejlesztési igények jelentkeznek. Az energiaközműveknél a megújuló energiaforrások alkalmazásával javítható a fenntarthatóság. Elsődlegesen a napenergia hasznosításának szélesebb körű igénybe vétele eredményezhet megtakarítást. Kiemelten a nyári hűtés energia igényének kielégítésére hasznosítható napelemek terjesztésével.

F2 Minőségi lakókörnyezet, vonzó épített környezet, táj- és településkép

A település jövőképe megvalósításához szükséges beruházásokat a településszerkezeti tervben erre kijelölt területek meglévő, de eddig még fel nem használt, illetve új fejlesztési területek kijelölésével kell megoldani. Új lakóterületek kialakításánál elsősorban a magasabb életminőséget nyújtó családi házas övezeteket célszerű preferálni.

Az egészséges lakókörülményekhez nem csak az egészséges lakás, hanem az egészséges és sokszínű lakókörnyezet is hozzátartozik.

A lakó funkció ki kell egészítse a magas színvonalú és sokoldalú intézményhálózat, a közterületek megújítása, korszerűsítése.

A lakóövezetek fejlesztése eltérő típusú beavatkozásokat igényel a település különböző területein.

Az épített környezet fejlesztésekor elsődleges szempont az energiahatékonyság növelése (energiahatékony épületállomány), a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás (bel-és csapadékvíz elvezetési rendszer), valamint az épített örökség védelme. Fontos feladat a leromlott területek felszámolása, a kihasználatlan épületek, telkek intenzívebb hasznosítása.

A vonzó településkép megteremtése érdekében elengedhetetlen a települési zöldterületek megóvása, további fejlesztése, környezetbarát megközelíthetőségének biztosítása.

A külterületeket tekintve a jellegzetes tájkarakter megőrzése az elsődleges cél. A természet- és környezetvédelmi érdekek és a különböző tájhasznosítások közötti konfliktusok feloldására meg kell találni azokat a tevékenységeket, amelyek a védelmi érdekekkel összhangban, az adottságokat megőrizve biztosítanak jövedelmet az itt élőknek.

A fenntartható fejlődés érdekében a településszerkezeti tervben a település beépített területeinek, illetve a beépítésre szánt területek további területi növekedése kizárólag a településszerkezet egyensúlyának biztosításával, egységes településszerkezet létrehozásával, a tájvédelmi szempontok figyelembe vételével javasolt.

F3 Az épített környezet megőrzése

A település épített kulturális öröksége elemei nemzeti és helyi identitásunk meghatározó részét képezik, alapvető fontosságúak a jólét és a gazdasági kilátások szempontjából, valamint jelentős hozzáadott értéket képviselnek a gazdasági növekedés és munkahelyteremtés terén.

A kulturális és természeti örökség védelme, megőrzése és hozzáférhetőségének javítása, a fenntartható helyi közösségek támogatása és a társadalmi kohézió erősítése. A cél a község épített és kulturális örökség, valamint a kapcsolódó táji örökség megőrzése és bemutathatóvá tétele, valamint a kulturális örökséghez való hozzáférés javítása.

Fontos szempont a közösségek szemléletformálása, az örökség, mint lehetőség integrálása a köztudatba, az örökségi elemek "élhető" hasznosítását hirdető pozitív üzenetek terjesztése.

Az épített kulturális örökség megőrzése és fenntartható használata olyan megalapozott módon kell, hogy megvalósuljon, amely segíti a valódi szükségleteken alapuló társadalmi befogadást a kulturális és közösségi javakhoz való hozzáféréseken keresztül.

Igazán erős csak az a települési közösség lehet, amely jövőjét a múltból örökölt értékekre alapozva építi. Ez a fajta folytonosság a lokálpatriotizmus kialakulása szempontjából is alapvető fontosságú. A lokálpatriotizmust fel kell támasztani, de figyelembe kell venni azt a tény, hogy a településen élők nagy része már nem született sződi, a lakosság összetétele heterogén.

Szód fejlesztése során ezért biztosítani kell a település történelmi örökségének megőrzését: mind a szellemi, mind a művi értékek vonatkozásában.

F4 Energiatakarékos területfelhasználás, a tájhasználat optimalizálása, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, a helyi erőforrások hasznosítása (táji, természeti, épített értékek)

A fenntartható fejlődés szempontjából kedvező, ha a település beépítése intenzív, megfelelő sűrűségű, minél kisebb területet foglal el, minél több a természeti környezet, minél kevesebb az épített. Ez esetben a település működése is gazdaságosabb, a környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a település gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a község lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Szükséges a külterületi fejlesztések optimalizálása, a hagyományos tájszerkezet és tájhasználat működőképes hagyományainak és karakterének megőrzése, olyan fenntartható tájhasználatok megerősítése, amelyek a nem kívánatos külterületi fejlesztéseket gátolják és nem rónak hatalmas terheket a községre az út- és közműfejlesztések és üzemeltetés terén, viszont kibontják a tájpotenciálban rejlő erdő- és mezőgazdasági, valamint a turisztikai és rekreációs potenciált.

A termőfölddel való takarékos gazdálkodás kiemelt fontosságú, hiszen a mezőgazdasági termékek stabilan tartják értéküket, piacuk – a világ népességének növekedése és a termőterületek szűkülése következtében – hosszú távon biztosított.

A klímaváltozás miatt a felszíni vízrendezés fejlesztést igényel, hogy alkalmas legyen a szélsőséges csapadékesemények kezelésére. Az extrém csapadékesemények kezelését a lefolyás késleltetésével kell kezdeni (már erdészeti, mezőgazdasági szinten is). Az élővizek, vízfolyások, árkok rendezésére, állandó karbantartására nagyobb figyelmet kell fordítani.

3. GONDOSKODÓ TELEPÜLÉS

A gondoskodó település átfogó cél a javuló életminőség és a társadalmi különbségek csökkentését tűzi ki célul. A község társadalmi, szociális kérdéseire és a veszélyeztetett társadalmi csoportok problémáira fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési elképzeléseket. Az identitás erősítését, a helyi társadalom kohézióját célozza. A szolidáris és befogadó társadalom képéhez hozzátartozik a különböző társadalmi helyzetű csoportok közötti kohézió javítása.

Az átfogó cél mögött az önkormányzatnak az a szándéka áll, hogy a lehető legbiztonságosabb szociális védőhálót hozza létre a községben.

Az intézményhálózat kiépült, a segítségre szorulóknak pedig az önkormányzat mellett a civil szervezetek és egyházak támogatására is számíthatnak. A gondoskodó település arról ismerhető meg, hogy lakói nem közömbösek egymás iránt, felelősséget éreznek egymásért és szükség esetén segítséget nyújtanak, így épül az erős és gondoskodó közösség.

A célállapot fő jellemzői:

- Sződ javuló népességmegtartó és népességvonzó képességnek köszönhetően a lakosság összetétele még kedvezőbbé válik, s a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok integrációja révén a társadalmi különbségek csökkennek, miközben a lokálpatriotizmus és a helyi közösségi élet erősödik, a község a fiatalok számára vonzó marad, s tanulmányaik elvégzése után visszatérnek Sződre;
- A helyi társadalom aktív és egészséges, ezen értékek megjelennek a településről alkotott képben is;

G1 Magas színvonalú humán szolgáltatások, intézmények korszerűsítése

Sződön élők életminőségének alapvető feltétele a megfelelő színvonalú humán szolgáltatások (egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás) elérhetősége.

A lakosság egészségi állapotának javításában a korszerű egészségügyi alapellátás biztosítása mellett kiemelt szerepet kell kapnia a prevenciónak (megelőzés, szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód terjesztése), valamint az aktív egészségmegőrző programoknak. Az egészségügyi ellátást fejlett, kiépült gondozási, ápolási rendszernek szükséges kiegészítenie.

A szociális ellátások terén fontos szempont a szükségletekre reagálás, mind a kisgyermekellátás, mind az időskorúak, fogyatékkal élők, egyéb rászorultak ellátása terén. A demográfiai tendenciákhoz igazodva kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időseket ellátó intézmények fejlesztésére.

A magas színvonalú oktatás-nevelés biztosítása – az óvodai hálózat, a magas színvonalú, színes (nyelvi és informatikai oktatás) alapfokú oktatás – nem csupán társadalmi, hanem gazdasági szempontból is elengedhetetlen.

Az épületállomány megőrzésére, az igények szerinti fejlesztésére, az oktatási intézmények korszerűsítésére kell törekedni.

A humán szolgáltatások fejlesztésén belül szükséges figyelmet fordítani az ügyfélbarát, elektronikus közigazgatás további fejlesztésére.

G2 Közösségi, szolidáris társadalom

A lakosság megtartásának kulcstényezője a helyi identitástudat további erősítése, amely hozzájárulhat a felsőfokú végzettségű fiatalok községben maradásához is.

A lakosság biztonságérzetének növelése érdekében fontos a közbiztonság javítása.

Kiemelt szerepet kap a különböző társadalmi csoportok irányában megnyilvánuló szolidaritás, az aktív helyi közösségek jelenléte. A társadalom fejlettségének fokmérője, hogy a település és lakossága mennyire szolidáris a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokkal.

Az életkor meghosszabbodásával – ezen belül a nyugdíjas kor meghosszabbodásával – a társadalomban egyre nagyobb arányt képviselnek az időskorú emberek. Ezért az időskorúak védelmére – ezen belül az egészségügyi ellátásra, otthoni gondozásra, az elszegényedés megakadályozására, az egyedüllét enyhítésére és a megnövekedett szabadidő eltöltésének biztosítására – az önkormányzatnak kiemelt figyelmet kell fordítani.

A fenntartható társadalmi viszonyok alapkérdése, hogy a társadalom nem mondhat le a leszakadó vagy leszakadással fenyegetett csoportok – nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékossgal élők, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, idősek – felzárkóztatásáról, életminőségének javításáról, társadalmi részvételének biztosításáról, ezekkel együtt egy mindenki számára elérhető élhető település megteremtéséről.

Szöd fejlődésében fontos szerepet tölthetnek be az alulról jövő közösségi és önkéntes kezdeményezések, ennek érdekében fontos, hogy a település bátorítsa és támogassa a helyi közösségek, civil szervezetek működését, s ehhez infrastrukturális feltételeket is biztosítson. A községben élők elégedettségének növelése érdekében szükséges, hogy a település családbarát módon szervezze a közösségi – kulturális, közigazgatási, stb. – szolgáltatásokat.

Fontos, hogy a település fejlesztése a közösség minden tagját szolgálja; ezért mind a célkitűzések meghatározásába, mind azok megvalósításába be kell vonni a lakosság minél szélesebb rétegeit.

A településfejlesztési célok meghatározása során mindig szem előtt kell tartani a hosszú távú érdekeket, kerülve az olyan döntéseket, amelyek a jövő generációk lehetőségeit szűkítik, életminőségét ronthatják

G3 Aktív kulturális és sport élet, rekreációs lehetőségek

A élők életminőségét nagyban befolyásolja az elérhető kulturális és szabadidős szolgáltatások mennyisége és minősége. A kulturális és közművelődési intézmények fejlesztésében előtérbe kell helyezni a nyitottságot, a multifunkciós jelleget, a lakossági igényekhez igazodó rugalmas megoldásokat (nyitva tartás, online alkalmazások), ösztönözni kell az alulról jövő kulturális és szabadidős kezdeményezéseket

A szabadidős tevékenységek ösztönzése keretében kiemelt fontosságú a tömegsport feltételeinek megteremtése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be. Fontos, hogy a településen többfunkciós sport- és kulturális létesítmények szolgálják ki a lakosság igényeit.

A településen törekedni kell a kulturális program kínálat folyamatos megújítására, a programok egész éves szervezésére a civil és egyéb szakmai szervezetekkel együttműködésben. Cél a kulturális örökségtérkek megóvása és fenntartható bemutatása, valamint a kulturális jellegű programok és tevékenységek széleskörű elterjesztése. Olyan programokat javasolt megvalósítani a helyi szereplők bevonásával, amelyek révén Sződ vonzó desztinációként jelenik meg a potenciális látogatók körében.

A színes és változatos közművelődési, rekreációs és sport lehetőségek, a pezsgő, életteli közösségi terek mind az itt élők, mind az ide látogatók számára vonzóak. Fontos a meglévők mellett új rekreációs területek kialakítása, melyekre a településrendezési eszközökben kell és lehet helyet, területet biztosítani.

A sport és a szabadidős funkciók fejlesztésének együttes támogatása komplex hatást fejt ki a lakosság alapvető szükségleteit kiszolgáló megfelelő életkörülmények, egészséges környezet kialakítására. Fontos célkitűzés emiatt az életminőséget fejlesztő sport- és szabadidős létesítmények hálózatának fejlesztése és többcélú hasznosításának elősegítése (szem előtt tartva az ifjúságpolitikai igényeket), továbbá a közterületek sportolásra és szabadidő eltöltésre alkalmassá tétele.

Az egészséges életmód iránti elköteleződés hozzájárul a természetes és természet-közeli környezet megőrzéséhez, ezáltal a térség megújító erejének fenntartásához. A térség valamennyi lakójára szükség van ennek eléréséhez, az egyénektől a vállalkozásokig, a közintézményektől a civil szervezetekig.

A településszerkezeti tervben különleges beépítésre nem szánt turisztikai és sportterületek kijelölése is ezt a célt szolgálja.

A településen élők életminőségét nagyban befolyásolja az elérhető kulturális és szabadidős szolgáltatások mennyisége és minősége. A kulturális és közművelődési intézmények fejlesztésében előtérbe kell helyezni a nyitottságot, a multifunkciós jelleget, a lakossági igényekhez igazodó rugalmas megoldásokat (nyitva tartás, online alkalmazások), ösztönözni kell az alulról jövő kulturális és szabadidős kezdeményezéseket.

2.2. RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI EGYSÉGÉNEK MEGHATÁROZÁSA

2.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Szódnek olyan minőségi települési környezetet kell kialakítania, amely a magas szintű vállalkozási-, szolgáltatási- és infrastrukturális környezet kialakítása, a helyi társadalom életszínvonalának emelése, az épített- és a természeti-táji környezet kiemelt védelme, valamint a kulturális milió formálása terén is előrelépést jelent. Ezen feltételek teljesülésével, Szód egy versenyképes, fenntartható, élhető település képét mutathatja majd, amely meg tud felelni nemcsak az idelátogatók, letelepedők szigorú követelményeknek, de a helyi társadalom településsel szemben támasztott egyre növekvő igényeinek (megfelelő minőségű munkahelyek, élhető, tiszta és egészséges környezet, változatos kulturális kínálat, megfelelő színvonalú oktatási és egészségügyi rendszer, minőségi közlekedés, javuló közbiztonság, stb.) is.

A településfejlesztési koncepció célrendszere, amely harmóniát és egyensúlyt kíván keresni a gazdasági fejlődés, a versenyképességi kívánalmak, a társadalmi igények és elvárások, valamint a természeti környezet által biztosított adottságok, lehetőségek között. Szód településfejlesztési koncepciójának célrendszerével is jelzi, hogy a község meghatározó szféráinak (gazdaság, társadalom, természeti környezet, infrastruktúra) mindegyikét kiemelten kezeli, fejlesztésüket egymásra építve, időben párhuzamosan kívánja megvalósítani az európai településfejlesztési célkitűzésekkel összhangban.

Szód településfejlesztési koncepciójának középpontjában a község elérendő jövőképe áll. A jövőkép a jelenlegi adottságokból kiindulva és a várható tendenciákra alapozva fogalmazza meg a hosszú távon elérni kívánt állapotot. Annak érdekében, hogy a község valóban megvalósítsa a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontok szerint megfogalmazott jövőbeni állapotot, kijelölésre kerültek a település átfogó fejlesztését szolgáló célok – 3 átfogó cél és 10 rész cél. A fejlesztési elképzelések megvalósítása során figyelembe kell venni a településfejlesztési alapelveket, amelyek meghatározóak a település fejlesztésének szempontjából.

Az átfogó célok és a részcélok koherenciája

Részcélok	Átfogó célok		
	Versenyképes település	Fenntartható és élhető település	Gondoskodó település
V1 Fejlett helyi gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely, magasabb jövedelmi szint, hatékony gazdaságfejlesztés			
V2 A gazdaságfejlesztés infrastrukturális és szervezeti feltételeinek kialakítás			
V3 Turizmusfejlesztés gazdasági szerepének növelése			
F1 Hatékony energiatakarékos és fenntartható településüzemeltetés			
F2 Minőségi lakókörnyezet, vonzó épített környezet, táj- és településkép			
F3 Az épített környezet megőrzése			
F4 Energiatakarékos területfelhasználás, a tájhasználat optimalizálása, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, a helyi erőforrások hasznosítása (táji, természeti, épített értékek)			
G1 Magas színvonalú humán szolgáltatások, intézmények korszerűsítése			
G2 Közösségi, szolidáris társadalom			
G3 Aktív kulturális és sport élet, rekreációs lehetőségek			

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSHEZ

3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

Jelen Településfejlesztési Konceptióhoz nem készül Integrált Településfejlesztési Stratégia. A tervezés első fázisában a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelmények figyelembe vételével készült el a Megalapozó vizsgálat, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmazza, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMEINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA.

Szöd község településfejlesztési koncepciójának elfogadását követően a településfejlesztési célok megvalósítása, a jövőképből megfogalmazott elvárások elérése érdekében a műszaki infrastruktúra fejlesztése, valamint a területfelhasználás rendje az alábbiak szerint igényel változást.

A településrendezési eszközöket a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti tartalmi és metodikai követelmények alapján kell elkészíteni.

- A településszerkezeti tervet a Kormányrendelet 4. számú mellékletében rögzített tervlapi tartalommal és szerkezeti terv leírással kell elkészíteni;
- A településszerkezeti tervben meg kell jeleníteni Szöd község műszaki infrastruktúrája fejlesztésének településszerkezeti szintű javaslatát;
- A településrendezési eszközöknek összehangolt fejlesztési javaslatot kell tartalmaznia az említett infrastruktúrák fejlesztésére, valamint a tervezésbe újonnan bevont és beépítésre igénybe venni kívánt területek beépítésére.
- A településen élők közműellátásában minőségi változást eredményeztek az elmúlt években megvalósított közműfejlesztések, amelyek eredményeként a beépített terület mára már szinte teljes közművesítéssel rendelkezik. Az elektromos-hálózatra a község lakóinak 100%-a, az ivóvíz-hálózatra 98%-a, a gáz-hálózatra 98%-a, a szennyvízcsatorna-hálózatra 98%-a rácsatlakozott. A telekommunikációs lefedettség 100%-os. Optimálisabb energiahordozó szerkezet kialakításához, a fenntarthatóság javíthatásához, az üzemeltetési költségek csökkentéséhez a hagyományos vezetékes és nem vezetékes energiahordozók mellé a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonására van szükség. Megújuló energiahordozóként elsődlegesen a napenergia vehető igénybe, napkollektorok, napelemek alkalmazásával, továbbá a föld energiája hasznosítható.
- A település fenntartható fejlődésének alapfeltétele a népességmegtartó képességének javítása, amelynél szintén jelentkeznek közműveket érintő fejlesztési igények. A komfortos életkörülmény biztosítása mellett a település arculatával, közterületek látványával szembeni elvárások egyre fontosabbá válnak. Ez a közhálózatok megjelenésével, helyfoglalásával szemben jelent új közműveket érintő igényeket. A föld feletti hálózatok felszámolási igénye előtérbe fog kerülni. Az utcakép fasorok telepítésével alakítható, amely nemcsak esztétikai

igényeket szolgál, hanem a mikrokörnyezeti állapotokat is javítja a klímaváltozást kompenzáló hatásával.

- A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény alapján az Ország Szerkezeti Terve (1. melléklet) és a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti terve (7. melléklet) közlekedési fejlesztésként az M2 gyorsforgalmi utat és az M3 autópályát összekötő tervezett főutat jelöl, amelyet az új településrendezési eszközök készítése során figyelembe kell venni.

3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELME ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

Az örökségi értékek és védettségek bemutatása a megalapozó vizsgálatban megtörtént. Az épített környezet védelme és alakítása érdekében az országos jogszabályoknak történő megfelelésnek eleget téve, az Önkormányzat megalkotta a településkép védelméről szóló rendeletét.

A rendelet célja Sződ építészeti, településképi, illetve természeti értékeinek védelme és értékéhez méltó alakítása érdekében – a helyi adottságok figyelembe vételével – a településképi illeszkedéssel és a településfejlesztési célokkal összefüggő követelmények érvényesítése, az épített környezet rendezett és esztétikus kialakítása.

**4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK
NYOMON KÖVETÉSE**

Mivel Szöd Község Önkormányzata jelenleg nem készített külön Integrált Településfejlesztési Stratégiát, jelen dokumentum szolgál a jövőbeni fejlesztések alapjául. Ezért a településfejlesztési koncepcióban szereplő célok és feladatok megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszert kell összehangolni.

4.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ-ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

Az önkormányzatok, így Szöd működése az új elvárások rendszerében akkor lehet sikeres, ha az irányítás hatékonyan működik, és az az érintett szereplők számára is átlátható.

A településfejlesztés szempontjából releváns feladatkörökkel a Képviselő-testület rendelkezik.

Jelen Településfejlesztési Koncepció készítése előtt elkészült a Megalapozó vizsgálat, mely a 314/2012. (XI. 8.). Korm. rendelet 1. mellékletében előírt tartalmi követelményeknek megfelelően – a 2011-es statisztikai adatok felhasználásával – készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amelynek ismételt elkészítése így már a településrendezési eszközökhöz nem szükséges.

4.2. A MEGVALÓSÍTÁST SEGÍTŐ INTÉZKEDÉSEK

A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek:

- **Településrendezési szerződés**

A nem beruházási jellegű tevékenységek közül gyakran alkalmazott eszköz a településrendezési szerződés megkötése, amely önkormányzati partnerségen alapuló, a magánkezdeményezésű fejlesztői projektek és az önkormányzat közötti együttműködés kereteit és az elérendő cél előfeltételei, ráfordításai költségeinek átvállalását határozza meg. Az egyes fejlesztési projektek volumenének és jellegének eltérése miatt az önkormányzat az egyes fejlesztőkkel mindig egyedileg köt településrendezési szerződést. Az egyes fejlesztésekkel kapcsolatos elvárások megfogalmazása -beadandó anyagok, a döntés menete, stb. – az illetékes hivatali csoportok bevonásával történik egyedileg, minden esetben az adott fejlesztésre szabva.

- **Kedvezmények, ösztönzők**

A helyi gazdaságfejlesztés egyik legfontosabb önkormányzati eszköze a helyi adópolitika.

- **Arculatformálás és településmarketing**

Egy település népszerűsítéséhez egyre nagyobb szükség van a beazonosíthatóságra. Az egységes települési arculat nem csak a külső megjelenéshez szükséges, hanem befelé, a helyi lakosság, a gazdasági szereplők felé irányuló kommunikációhoz is. A korábbi racionális, funkcionális megközelítés helyett a hangsúly áthelyeződött az érzelmi, mentális és pszichológiai hatásokra, azaz a legfontosabb cél az lett, hogy a település, mint márka pozitív asszociációkat váltson ki a megcélzott fogyasztókban.

A települési marketingstratégiának az alábbi célokat kell szolgálnia:

- Egyértelműen beazonosíthatóvá és vonzóvá kell tennie a települést.
- Javítani az önkormányzat külső kapcsolatrendszerét.
- Befektetőket vonzani.
- Növelni a megválasztott településvezetés népszerűségét az állampolgárok körében.

▪ **Egyéb önkormányzati kezdeményezések**

A települési környezet szépítése, élhetőbbé tétele szempontjából hasznos lehet és nem utolsósorban szemléletformáló hatással bír egy-egy köztisztasági program vagy lakossági növényültetési kampány szervezése.

4.3. JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben és a megfelelő eszközökkel történjenek.

A monitoring számos komplex feladatot foglal magában:

- Adatgyűjtés és –értékelés; a koncepció esetleges módosítása.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Évenként megvizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzésinek elérése érdekében. Eltérés esetén be kell avatkozni, módosítani kell az intézkedéseket.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- A fejlesztési koncepció teljes felülvizsgálata, aktualizálása tíz évenként szükséges, az elkészült felmérések, a legfrissebb statisztikai adatok, újabb információk, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.
- A településfejlesztési feladatok teljesítéséről közmeghallgatás során a polgármester évente beszámolót tart.
- A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón és honlapon keresztül, illetve a helyben szokásos egyéb módokon.